

**MED DOMAREN
I CENTRUM
EN GUIDE FÖR
DOMARANSVARIGA
I FÖRENING**

**Värmlands
Innebandyförbund**

KAPITEL
1

INTRO

KAPITEL
1

UTAN DOMARE STANNAR INNEBANDYN

Utan matchledare, inga matcher. Det betyder att det alltid måste ligga i allas vårt intresse att stötta domarna, att utveckla dem och att erbjuda dem ett arbetsklimat präglad av trygghet och respekt.

Som föreningsdomaransvarig spelar du en central roll i utvecklingen av värmländsk innebandy, vilket vi på Värmlands Innebandyförbund värdesätter högt.

KAPITEL
1

DE FÖRSTA ÅREN SOM DOMARE ÄR OFTA AVGÖRANDE PÅ MÅNGA SÄTT

Här läggs grunden till att så småningom ta steget uppåt i seriesystemet. Här skapas tryggheten. Här byggs glädjen och motivationen, som bär den enskilda individen mot nästa mål. Och nästa.

På den resan är du som föreningsdomaransvarig oerhört viktig.

Du möter domarna just där deras karriärer tar sin början, där de för första gången ska ikläda sig rollen att leda matcher, att ta plats och successivt utvecklas i den nya uppgiften.

KAPITEL 1

I den här digitala guiden har vi samlat allt som du kan tänkas behöva som stöd och hjälp i ditt uppdrag som domaransvarig. Här kan du bland annat läsa om vilka uppgifter som ingår, vilka regelverk som styr och om hur du på olika sätt kan lägga upp arbetet.

Vi hoppas att du alltid ska känna att du kan höra av dig till oss med frågor, funderingar och idéer. Stora som små!

KAPITEL
2

ARBETS-
BESKRIVNING

KAPITEL
2

ARBETSBESKRIVNING

Som föreningsdomaransvarig är du en central spelare i din förening. Du fungerar som en coach åt föreningens ungdomsdomare och du ansvarar för deras utveckling, genom att vara deras bollplank och genom att skapa strukturer för hur domarverksamheten i föreningen ska bedrivas.

KAPITEL 2

Som stöd och hjälp i arbetet har du alltid förbundet och den eller de personer som arbetar med domarfrågor där.

Givetvis är det upp till varje förening att komma överens med dig som föreningsdomaransvarig om vilka uppgifter som ska ligga på ditt bord. Rollen ser olika ut i olika föreningar, där vissa föreningar har väldigt många föreningsdomare medan andra endast har ett fåtal.

I större föreningar kan det vara bra att bilda en grupp om ca 2–3 personer som du som föreningsdomaransvarig kan ta hjälp av i olika uppgifter under året.

TIPS – SÅ KAN DU LÄGGA UPP ARBETSÅRET!

AUGUSTI

Rekrytera domare, planera upplägget för arbetet med träffar, återbud och tillsättning under året.

SEPTEMBER

Anmäla domarna till utbildning. Anordna en träff för alla domare i föreningen.

OKTOBER

Göra det första tillsättningsschemat och ta hand om eventuella återbud. Närvara vid dina domares första matcher.

NOVEMBER

Coacha och stötta dina domare samt löpande administrera återbud och tillsättning.

DECEMBER

Träffa dina domare, enskilt eller i grupp för utvärdering av höstsäsongen samt planera tillsättningen av vårens matcher.

JANUARI

Coacha och stötta dina domare när det behövs. Ta hand om eventuella återbud.

FEBRUARI

Coacha och stötta dina domare när det behövs. Ta hand om eventuella återbud.

MARS

Coacha och stötta dina domare när det behövs. Ta hand om eventuella återbud.

APRIL

Utvärdera säsongen tillsammans med dina domare. Börja arbete med att rekrytera fler domare till nästa säsong. Ha kontakt med VIBF för att rekommendera domare som borde ta steget till distriktsdomarutbildning.

MAJ

Anordna gärna en avslutningsträff där ni gör något kul tillsammans och utvärderar säsongen.

KAPITEL
3

**UTVECKLINGS-
TRAPPA**

KAPITEL
3

DOMARENS UTVECKLINGSTRAPPA

I början av föreningsdomarens första år dömer hen företrädesvis poolspelsmatcher i föreningen. I takt med ökad mognad och trygghet i uppgiften tillsätts domarna på övriga matcher som föreningen administrerar.

Dock finns en åldersregel som säger att vid 14 års ålder får man endast döma poolspel 3 mot 3. Men det året domaren fyller 15 får man prova på att döma på blå nivå. Ett bra tips är att då döma med en äldre domare som dömt på den nivån tidigare.

KAPITEL 3

Hos Värmlands IBF finns det tre kategorier domare och alla domare måste gå en domarkurs inför varje säsong för att få döma.

MATCHLEDARE

Ålder: Fylla minst 14 år det året som aktuell säsong inleds.

Domarkurs: Matchledare (halvdagsutbildning)

Får döma: Poolspel på grön nivå, samt blå nivå (Blå Serie 1–3) från och med året som man fyller 15 år.

Utbildning genomförs i månadsskiftet september–oktober varje säsong. Kurserna hålls i så kallad köpa-oss-form, vilket innebär att er förening anordnar utbildningen hos er eller tillsammans med någon närliggande förening.

UNGDOMSDOMARE

Ålder: Fylla 15 år det året som aktuell säsong inleds.

Domarkurs: Ungdomsdomare (heldagsutbildning)

Får döma: Poolspel på grön nivå, Blå Serie 1–3 och Röd Serie 4–6 (undantaget Pojkar röd serie 4).

DISTRIKTSDOMARE

Ålder: Fylla 16 år det året som aktuell säsong inleds.

Domarkurs: Distriktsdomarutbildning (finns fyra olika kurser)

Får döma: Alla serier*

* På distriktsnivå rankas alla domare av Domarkommittén. Rankingen avgör vilken nivå som domaren tillsätts på. Utöver rankingen har Domarkommittén satt olika krav för att få döma i de olika senior- och juniorserierna för distriktsdomarna. Domaren måste bådas rankas och klara kraven för att tillsättas på respektive nivå.

A woman with blonde hair tied back, wearing a headset with a microphone, is shown in profile from the chest up. She is smiling and looking towards the right. The background is a solid teal color with several overlapping circles in various shades of teal and yellow. The text 'REKRYTERING' is in a large teal circle on the left, and 'KAPITEL 4' is in a white circle near the top center.

KAPITEL
4

REKRYTERING

KAPITEL
4

REKRYTERING

En viktig uppgift för dig som föreningsdomaransvarig är rekryteringen av nya domare. Det är upp till varje föreningsdomaransvarig att komma överens med föreningen om hur denna rekrytering ska bedrivas.

Här kommer några tips och råd.

HUR KAN DU GÅ TILLVÄGA?

- Sök nya ungdomsdomare genom hemsidor, sociala medier och ledare.
- Se till att etablera god kontakt med föreningens ungdomsansvarige
- Ta kontakt med före detta spelare, som lämnat planen men kanske fortfarande har kvar engagemanget för sporten och därmed skulle kunna tänka sig en annan roll.
- Ta kontakt med yngre spelare för att tidigt bygga upp ett intresse för föreningsdomaruppdraget
- Ta kontakt med ledarna och hör vilka spelare i deras respektive lag som de tror skulle vara lämpade för en domarroll
- Var noga med att förmedla utbytet man får och vinsten med att vara domare (socialt, ekonomiskt och fysiskt). Och inte minst att det är ett roligt och lustfyllt uppdrag!
- Annonsera på föreningens hemsida och gör reklam i sociala medier när det börjar bli dags. Kanske finns det någon där ute man inte tänkt på att fråga, som gärna vill vara föreningsdomare.
- Bjud in någon som redan är föreningsdomare och låt hen berätta om sina erfarenheter.

KAPITEL
4

OCH KOM IHÅG...

En föreningsdomare får vara minst 14 år, men det betyder inte att du uteslutande måste koncentrera dig på den åldersgruppen inför kommande säsong. Det går precis lika bra att rekrytera äldre personer till föreningsdomaruppdraget. Så glöm inte att kolla i dam- och herrlag, juniorlag med mera.

KAPITEL
5

TILLSÄTTNING

DOMARCOACH

VICE
obil & surfplatta

serviceveriga.se
Bergvik Karlstad

pretat ab

NILSBY
Inst

5

A photograph of two referees standing on a basketball court. They are wearing light blue short-sleeved shirts with black accents and black shorts. The background shows a basketball hoop, wooden bleachers, and various banners for sponsors like 'Nordea', 'Valmet', and 'NESTAS'. The entire image has a blue color overlay.

KAPITEL
5

TILLSÄTTNING

Här kommer ett förslag på hur du som föreningsdomaransvarig kan tänka då du ska tillsätta domare i din förening.

The background image shows an indoor handball court. In the center, two referees in bright green shirts and black shorts stand with their backs to the camera. To the left, a group of young girls in purple handball uniforms are lined up. To the right, a group of young boys in black handball uniforms are lined up. The court floor is blue with white and yellow lines. The overall lighting is bright, typical of an indoor sports arena.

KAPITEL 5

Ni i föreningen ansvarar för att tillsätta domare från gröna poolspelen och upp till och med röd serie 5 för pojkar och röd serie 4 för flickor. Från serierna röd serie 4 pojkar och röd serie 3 flickor tillsätts matcherna med distriktsdomare av distriktets tillsättare. VIBF tillsätter även alla matcher i DM och Lilla VM.

Som föreningsdomaransvarig har du ansvaret att klassificera dina föreningsdomare efter kunskap och färdighet. Med klassificering menas vilka serier du anser att respektive domare ska få döma.

Kommunicera detta muntligt till respektive domare, så att de vet vilka matcher du tänker placera dem på.

Prata också gärna med domarna om deras egna ambitioner och hur mycket tid de är villiga att lägga ned.

För att kunna bedöma domarnas kunskapsnivå är det viktigt att du är med på de första matcherna de dömer.

KAPITEL 5

För att underlätta deras utbildning bör de successivt få svårare uppdrag för att utvecklas, en del klättrar fortare och andra behöver mer tid i lägre åldersklasser.

Alla matcher, träningsmatcher, seriematcher och slutspelsmatcher ska dömas av minst två utbildade domare. Undantag för poolspelsmatcher som spelas på liten plan och 3 mot 3 (antal spelare). I de matcherna kan en domare döma själv.

Tänk på att fördela matcherna så jämnt som möjligt. Det är viktigt att alla föreningsdomare som utbildats får möjlighet att döma.

KAPITEL 5

TILLSÄTTNING AV UNGDOMSDOMARE FRÅN ANDRA FÖRENINGAR

Det är givetvis möjligt att använda sig av domare från andra föreningar. Dock är praxis att domaren i första hand dömer matcher i sin hemmaförening. Det betyder att man inte bokar domare på annan ort utan att först ha kontaktat föreningsdomaransvarig i den aktuella föreningen. Det är upp till föreningarna att göra upp eventuella rutiner kring att låna domare av varandra.

Föreningsdomaransvarig har ett ansvar att tillsätta föreningsdomare med tillräcklig rutin för det aktuella uppdraget. Det blir givetvis extra viktigt att tänka på om du lånar in föreningsdomare från andra föreningar som du har en begränsad kännedom om. Gör alltid en noggrann kontroll om den föreningsdomare som du planerar tillsätta så att hen är redo för uppdraget.

KAPITEL
6

ÅTERBUD

KAPITEL
6

ÅTERBUD

Du bestämmer själv hur du vill lägga upp hanteringen runt återbud. I vissa föreningar delas ansvaret runt återbudstillsättningen mellan flera personer, medan andra föreningar har en enskild ansvarig.

Som ny föreningsdomaransvarig är det bra att efterforska hur upplägget sett ut tidigare och i god tid informera om vad som kommer att gälla under aktuell säsong.

**KAPITEL
6**

HUR KAN DU GÅ TILLVÄGA?

- Gör tillsättningen långt i förväg så domarna har chans att planera. Det minskar risken för återbud.
- Utse en jourdomare som kan hoppa in vid sjukdomsåterbud. Kanske finns det någon som gärna tar extra matcher och därmed vill ta på sig rollen som jour. I annat fall kanske en mindre ersättning behöver utgå för den som väljer att vara tillgänglig om återbud skulle inträffa. Diskutera gärna detta med styrelsen i din förening.
- Ge domarna eget ansvar att byta matcher med varandra innan de kontaktar dig som återbudsansvarig.
- Skapa en bra mötesplats, där information kan nå alla snabbt, exempelvis en Facebookgrupp, whatsApp, en SMS-grupp eller liknande.
- Stäm av med domarna veckan innan match, så att de har koll på sitt schema.
- Ha kontakt med distriktsdomare som bor på din ort och använd dessa som en back-up.

KAPITEL
7

STÖTTNING

Svensk
Innebandy

Jiraporn

KAPITEL
7

STÖTTNING OCH UTVECKLING

Det finns en rad olika saker som du som domaransvarig i en förening kan göra för att stötta och utveckla dina domare.

På nästa sida kommer några tips.

HUR DU KAN STÖTTA OCH UTVECKLA

- Försök skapa en "vi-känsla" i gruppen av domare. Du och ungdomsdomarna är en viktig del av föreningen och tillsammans är ni ett lag.
- Bjud gärna in till midsäsongsträff och andra mötesplatser, där domarna får ses under året och lära känna varandra. Det bidrar till "vi-känslan"
- Passa på att bjuda in en erfaren domare eller någon annan föreläsare som kan peppa och utveckla de unga domarna på olika sätt. VIBF är gärna med och tipsar om personer som skulle kunna bjudas in.
- Se till att skapa bra kontaktvägar och håll kontakten levande under året, så att domarna känner att de hela tiden har ett forum där ni når varandra, till exempel via en digital grupp.
- Utbilda gärna ledarna om domarskapet/ domarstrukturen i föreningen. Samarbetet blir enklare om ledarna är införstådda med vad som gäller och förstår hur även de kan vara med och stötta domarna.

MATCHLEDARE ELLER DOMARE? ELLER BÅDE OCH?

För många som börjar döma på föreningsdomarnivå innebär det också att de får sitt första jobb, med din förening som arbetsgivare. Med det sagt, innebär det också att det kommer att ge dem erfarenheter för sina framtida uppdrag inte bara som domare utan också i övriga livet.

Föreningsdomarna får genom sitt uppdrag träna på att vara ledare, och att utvecklas som det i praktiken. De kommer att få lära sig

att ta (snabba) beslut och stå upp för dem. Utöver det kommer de också att få träna på förmågan att kommunicera, framförallt med spelare men även med andra funktioner som hör ihop med en match – t ex ledare, sekretariat och föräldrar. Lägg där till att de också har, som tidigare nämnt, sin första anställning och får ta ansvar för att planera sitt dömande och eventuella återbud.

KAPITEL
7

ATT SE SIG SJÄLV SOM EN SPELARE

En domare är lika viktig för sporten som en spelare och precis som en spelare så kan en domare träna för att bli bättre på sitt spel. Att genomgå en sådan träning med ett innehåll som nämns i stycket ovan krävs stöd. Här kommer du som föreningsdomaransvarig in, för det är du som är deras tränare.

KAPITEL
8

UTBILDNING

KAPITEL
8

UTBILDNING

Här finner du all information om de utbildningar som en domare behöver gå för att få möjlighet att döma i er förening.

Värmlands Innebandyförbund erbjuder tre nybörjarkurser; Matchledarutbildning, Ungdomsdomarutbildning och Distriktsdomarutbildning 1.

Matchledarutbildningen får man gå från att man fyller 14 år och man kan därefter fortsätta med ungdomsdomarutbildningen året därpå.

Distriktsdomarutbildning 1 får man gå när man fyller 16 år och har då möjlighet att döma utanför sin förening.

KAPITEL
8

DESSA UTBILDNINGAR FINNS FÖR DIG SOM ÄR NYBÖRJARE:

MATCHLEDARE (ML)

Den här utbildningen riktar sig främst till dig som vill döma matcher för de allra yngsta spelarna på det som kallas grön nivå. Att bli matchledare är perfekt för dig som vill prova på hur det är att vara domare. Du kan sedan gå vidare till att döma på högre nivåer, men det går bra att fortsätta på den här nivån flera säsonger.

UNGDOMSDOMARE (UD)

Den här utbildningen riktar sig till främst dig som vill döma matcher på det som kallas grön och blå nivå samt på den röda nivån i de serier där föreningen själv tillsätter domare. Att bli ungdomsdomare passar dig som vill prova på hur det är att vara domare. Du kan sedan gå vidare till att döma på högre nivåer, men du kan också fortsätta på den här nivån flera säsonger.

Fokus i utbildningen ligger på att ge dig de verktyg som krävs för att ta de första och ibland svåra stegen i din domarkarriär. Du får kunskap om innebandyns regler, hur du ska röra dig på planen och en inblick i hur du leder barn och ungdomar.

DISTRIKTSDOMARE 1 (DD1)

På den här utbildningen kan du antingen vara helt ny som domare eller ha gått utbildningen till matchledare och/eller ungdomsdomare tidigare. Efter att du gått den kan du börja döma ungdomar på det som kallas grön, blå och röd nivå, och sedan gå vidare i din domarkarriär.

Fokus i utbildningen ligger på kunskaper om regler och hur du som domare ska röra dig på banan. Du får även en inblick i ledarskap och kommunikation som är viktigt för att bli en duktig domare.

KAPITEL
8

ARRANGERA EN UTBILDNING PÅ HEMMAPLAN

För att arrangera en utbildning ute hos förening krävs att föreningen har minst 10 deltagare till utbildningen. Kontakta Peter Andersson på VIBF, 054-202 14 43, minst fyra veckor innan tilltänkt kursdag. VIBF tillsätter en instruktör och meddelar föreningen.

FÖRENINGENS CHECKLISTA FÖR UTBILDNING I EGEN REGI:

- Lokal anpassad för deltagarantalet (alla deltagare ska ha sittplats vid bord)
- Hall för den praktiska delen (både matchledarkursen och ungdomsdomarkursen innehåller en praktisk del)
- 10–20 barn i åldrarna 7–10 år ska delta på den praktiska delen för 4 mot 4-spel.
- Projektor samt whiteboard/blädderblock och pennor
- Fika och lunch serveras till deltagare och instruktör
- Det krävs minst 10 deltagare för att genomföra utbildningen och max 25 deltagare.
- Föreningens domaransvariga är på plats under kurstillfället. Detta för att informera domarna om tillsättning, återbud och övrig föreningsinformation.

KAPITEL
9

ARVODEN OCH
EKONOMI

ARVODEN

Domarna ansvarar för att efter varje genomförd match lämna en domarkvittens till den arrangerande föreningen. Föreningen har sedan fem dagar på sig att betala ut arvodet till domaren.

Aktuella domararvoden i Värmland hittar du på www.vibf.nu

Här finns även domarkvittensen att ladda ner.

Visa gärna dina domare var materialet finns och säkerställ att de har koll på hur de fyller i kvittensen.

Värmlands
Innebandyförbund